

ชื่อภาคนิพนธ์	:	พัฒนาการธุรกิจสุรา ภายใต้ระบบทุนนิยมผูกขาด
ชื่อผู้เขียน	:	นาย พิรอบ เต็มประสิทธิ์
ชื่อปริญญา	:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา	:	2546

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาพัฒนาการธุรกิจสุรา ภายใต้โครงสร้างระบบทุนนิยมผูกขาดในบริบทการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม 2. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การครอบงำและการแข่งขันการตลาดในการผูกขาดธุรกิจสุรา 3. เพื่อศึกษากลไกในการปรับตัวของธุรกิจสุราที่มีการผูกขาดอยู่เดิม หลังจากรัฐมีนโยบายให้มี การเปิดเสรีสุราพื้นบ้านเข้ามาแข่งขัน

ในการศึกษาได้ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ ข้อมูลที่สำคัญ 10 คน ประกอบกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ตีความจากข้อมูล

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1.พัฒนาการธุรกิจสุรา ภายใต้โครงสร้างระบบทุนนิยมผูกขาด ในบริบทการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม พบว่ากลุ่มทุนบริษัทสุราแสวงโสมมีการทำธุรกิจแบบผูกขาด โดยกลุ่มสิริวัฒนภักดีเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่นั้น มีเครือข่ายอุตสาหกรรมสุราได้รับการอุปถัมภ์จากรัฐ คำจุนจากนักการเมือง พรรคการเมือง และข้าราชการประจำตลอดมา ตั้งแต่ปี 2530 มีการรวมตัวของธุรกิจสุรากลุ่มบริษัทสุรามหาราชภัฏ และกลุ่มสุราทิพย์ ทำให้เกิดการผูกขาดสัมปทานจากรัฐแต่ผู้เดียว

2.ยุทธศาสตร์การครอบงำ และการแข่งขันการตลาด ในการผูกขาดธุรกิจสุรา

พบว่า กลุ่มสุราแสวงโสมของเจริญ เป็นผู้ผูกขาดตลาดสุราเกิดจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับรัฐ โดยการได้เปรียบจากช่องทางกฎหมายสุรา พ.ศ. 2493 ในการผลิตและจำหน่ายสุรา ทำให้ทุนสุราขยายตัวเติบโตเข้าครอบครองทั้งอำนาจทุนและตลาดเหนือคู่แข่งก่อนเปิดเสรีสุราพื้นบ้าน กลุ่มทุนสุราผูกขาดยังใช้ยุทธศาสตร์การแข่งขันบังคับเบียดและขับเบียดของกลุ่มแสวงโสม หากผู้ซื้อ

สุราขาว สุราผสม หรือสุราผสมพิเศษฟ่งเบียร์ข้างจะได้ส่วนลดในการขายเบียร์ วิธีการขายเหล้า ฟ่งเบียร์เข้าถึงผู้บริโภคโดยการผลิตซ้ำทางความคิดด้วยการใช้ แอ๊ด คาราบาว เป็นพรีเซ็นเตอร์ที่ ว่า “ เบียร์ข้าง เป็นเบียร์ เหนือของระดับโลก” ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนคำโฆษณาเป็น “ คนไทย หัวใจข้าง ” และ “คนไทยให้กันได้” สามารถครองใจและเข้าถึงลูกค้าทั่วประเทศ

3.กลไกในการปรับตัวของธุรกิจสุราที่มีการผูกขาดอยู่เดิม หลังจากที่มี รัฐมี นโยบายให้มีการเปิดเสรีสุราที่บ้านเข้ามาแข่งขันพบว่า กลุ่มทุนสุราผูกขาดยังเป็นผู้นำตลาดสุรา และยังขยายการทำธุรกิจสุราได้มากขึ้น มาจากกลุ่มทุนสุราผูกขาดใช้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับรัฐ ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล พรรคการเมือง นักการเมือง และข้าราชการที่เหนียวแน่นมาก่อนแม้ว่ารัฐบาลได้ใช้นโยบายเปิดเสรีสุรากลุ่มทุนสุราเจริญที่เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ยังคงทำการผูกขาดไว้ได้ และตามประกาศ กระทรวงการคลังการให้นโยบายเปิดเสรีสุรา ยังมีเงื่อนไข ระเบียบ กฎเกณฑ์ปิดกั้นสุราที่บ้าน ยัง ผลให้กลุ่มทุนผูกขาดไม่เสียเปรียบการแข่งขันแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่ได้จากการศึกษาดังนี้

- 1.รัฐต้องมีนโยบายและมาตรการผ่อนปรนสั่งห้ามการผลิตและจับกุมสุราที่บ้าน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านที่มีมาก่อนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493
- 2.รัฐบาลต้องให้สิทธิเกษตรกร บุคคลทั่วไปผลิตเหล้าที่บ้าน เพื่อการบริโภคและการจำหน่ายทั้งในชุมชนและนอกท้องถิ่นอย่างเสรี
- 3.รัฐบาลต้องยกเลิกกฎหมายสุราปี พ.ศ. 2493 และแก้ไข ระเบียบคำสั่งของกรมสรรพสามิต ที่ยังขัดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญปี 2540
- 4.รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านทุนวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพสุราที่บ้านเท่าเทียมกับสุรากลุ่มทุนสุราผูกขาดของเจริญ

Title of Research Paper : Development of Liquor
Industry under Monopolized Capitalism
Author : Mr. Pirob Tamprasit
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2003

Objectives of research are as follow:

1. Studying on development of the industry in a context of changing in economic, political and social .
2. Investigating marketing strategies designed to monopolize the market.
3. Assessing an adaptation of the liquor business after the government liberalized the industry.

Methods of the study:

Conducted in- depth interview with 10 people who gave essential information. Gathered information and statistics from books and other document then interpreted and analyzed them.

The findings were briefly reported as follow :

1. One tragoon, Charoen who previously won concession from the state for liquor production , monopolizes the industry after a merger of his business between Suramaharat group and Surathip group since 1987.
2. A political connection and marketing strategy enabled Susa Saengsom Group owned by Charoen to control the industry before industry liberalization that allows villagers and other producers enter the market. Charoen takes advantage of 1950 Liquor. Act which favors former

concessionaire. He adopted a marketing that forced agencies to buy his two products; spirits and beers. He also used

Ad Carabao, a famous singer to make a presentation of his beer, Beer Chang.

3. Charoen continues market monopoly though new producers, most of them are villagers enter the market. Law and regulations still prevent market competition.

Suggestion:

1. The government has to relax its campaign on illegal liquor production made by local people who utilize local wisdom.

2. The government must allow farmers and other groups to produce and sell local liquor freely.

3. The government has to revoke 1950 Liquor Act and Excise Department's regulations that violate the spirit of 1997 Constitution.

4. The state has to provide research and development for improving quality of local made liquor.